

CONSTANȚA

APARE DUMINICA

20 BANI NUMERUL 20

ADMINISTRAȚIA : Strada Mireea Cel Mare No. 33

ABONAMENTUL 10 LEI PE AN

Moștenirea dela Comună

Cei ce urmăresc regulat acest ziar știu câte acuzațiuni am adus foștilor părinți ai orașului Constanța : de inconștientă și lipsa ori-cărui scrupul în chestii de cumpănirea cheltuelilor cu veniturile comunale, chestie de strictă atribuțiune a consiliului.

Din nenorocire toate acele acuzațiuni precum și urmările ce au avut erau adevărate.

Constatam că deficitul ce va lăsa în cassa comunală gestiunea aleșilor de la Ianuarie 1900 ai d-lui I. Bănescu va fi de 200,000 lei ; iar că deficitul ce va mai da și anul curent va fi de o altă sută de mii de lei, total 300,000 lei, în două ani de zile.

Iată acum cifrele, după budgetul pus în aplicare la 1 Aprilie a. c.

La articolul 117 și următorii din budgetul de cheltuieli se prevede respectabila sumă de 161,750 bani 27, cifră cu cifră, „mandatele de plată pe anul 1899-1900 rămase în suferință la 30 Septembrie 1900”. Această sumă va trebui achitată negreșit în anul curent, de sigur cu dobânda ei, cerută deja de creditorii comunei.

Câte cheltuieli vor fi mai fost făcute, de la 30 Septembrie 1900 încoace, și nu vor putea fi plătite, rămâne a se constata la viitorul 30 Septembrie 1901.

Nu putem prevedea care va fi bilanțul exercițiului financiar curent, — poate să dea escedent, care însă nu se poate întrebuința în cursul anului fără o rectificare de budget — dar despre un deficit de 89,000 lei administrația comunală e deja sigură, și va trebui să ia măsuri pentru neproducerea lui.

Faptul se explică ast-fel : La veniturile budgetare este înscrisă această cifră de 89,000 lei art. 42, ca sumă convenită din exproprierea terenurilor comunei pentru linia de acces la port. Ori, această sumă nu e încasabilă

anul acesta, din cauză că nici Ministerul lucrărilor publice nici Direcția căilor ferate nu au înscrisă în budgetul lor această sumă la cheltuieli, și dar nu sunt înuși să o plătească, cel puțin anul acesta.

Cheltuelile budgetare sunt alcătuite comptând și pe acest venit ; deci, deficitul e inevitabil dacă noul consiliu nu va găsi mijloacele necesare pentru preîntâmpinarea lui, negreșit suprimând din cheltuieli sau creând noi venituri.

Lefurile actuale par ireductibile ; economii la lucrări publice sunt absolut imposibile, întreaga sumă de 18,080 prevăzută la art. 114 plus 15,000 lei art. 115, total 33,080, pentru lucrări de edilitate și pavage fiind deja afectată lucrării de sprijinirea malului la băile din oraș, la lucrările din dosul Diviziei și atâtea strade și reparații ce sunt de făcut !

Taxele de acciz sunt imposibil de augmentat, — cum să preîntâmpini deficitul de 89,000 de lei pe care îl dă neincasarea sumei din exproprierea de la port ?

Iată situațiunea creată comunei de cei ce au amânat pe 4 ani plățile de rate pentru loturile cumpărate în orașul de sus, și au redus la jumătate taxele de jugărit, pe lemne, fân și alte materiale, pe când cumpărau dale de bazalt pentru 21,000 lei, care și acum stau neîntrebuințate în curtea Primăriei, sau făceau lucrări de deci de mii de lei pe o stradă ce nu interesează de cât pe doi consilieri din fosta oblaștie comunală.

Ingropată până în gât în datorii și deficite, fără nici un ban în lada comunală, și cu toate stradele deplorabile, toate nacadamurile pe peste tot neavând o grosime de petriș mai mare de un centimetru, fără apă, fără lumină, cu mahurile vecinic surpânde, fără absolut nici o îmbunătățire, cu 15.000 lei prevăzută în budget. pen-

tru lucrări de pavage și edilitate, din care aproape două treimi sunt deja cheltuite până la 15 curent Iunie, mai rămânând de cheltuiată pe viitor, pentru întreținerea pavagelor, numai o sumă de 5.500 lei : iată situațiunea ce a moștenit-o actualul consiliu de la cei ce, venind în capul comunei, să aboteau pe lefuri, pe diurne, pe paragraful milelor și al fondurilor filantropice, pe când scădeau taxele cu atâtea inconștientă de sine-le.

CHESTIUNEA APEI

De către actualul consiliu al comunei Constanța s'a reluat chestia atât de mult desbătută a alimentării orașului cu apă, dar de atâtea ori părăsită din diferite cauze.

În ordinea de zi a convocării consiliului pentru astăzi, Sâmbătă, după amiazi, se face mențiune de trei propuneri, trei oferte, făcute de amatori, între cari și Direcția C. F. R. care se oferă a da în anumite puncte fixate mai dinainte, în interiorul orașului, o cantitate până la 200 m. c. pe zi și cu prețul de 30 bani m. cub.

Celelalte oferte tratează despre alimentarea orașului întreg, pe baza proiectelor anterioare al comunei, în diferite combinațiuni.

Vom vedea cele ce se vor discuta și soluția la care se va opri actualul consiliu, și vom face în numărul viitor convenita dare de seamă, când vom face și aprecierile noastre asupra acestei mult discutate chestiuni.

Părerea noastră, asupra sistemului de adoptat în toate raările lucrări de edilitate, exploatabile, e cunoscută de mult, de când am discutat pe larg chestia apei în câte-va numere consecutive, în primul an după aparițiunea acestui ziar.

Am fost și sunsem de părere că atât alimentarea cu apă cât și ilumi-

natal orașului să se dea prin *concesie* pe un număr oare-care de ani, cu dreptul pentru comună de *rescumpărarea lucrării*, după un anumit număr de ani.

Suntem cu desăvârșire contra sistemului ca aceste două lucrări să se întreprindă și exploateze pe comptul comunei, pentru rezoane ce am mai dezvoltat și vom mai dezvolta, fiind nevoie.

Mai bine să garanteze comuna antreprenorilor o dobândă și amortiment de..... la sută, asupra capitalului întrebuințat, până când exploatarea va fi rentabilă, de cât să meargă la necunoscut..

Acum, fiind-că cestia aducerei apei cere un timp de cel mai puțin doi ani, credem noi, până când alimentarea mare ar putea începe să funcționeze, am fi de părere că administrația comunală să contracteze cu Direcția căilor ferate furnizarea celor 200 m. c. pe Ți, în două sau trei din piețele publice, de unde sărăcimea s'ar putea îndestula cu apă potabilă și efțină.

Toată lucrarea, pe cât ni s'a spus de d-nul Primar, inițiatorul stăruitor pe lângă Direcție pentru acest aranjament, ar costa maximum 10.000 lei.

Comuna revîndînd apa, la gurile ce se vor destina, cu prețul pe jumătate cât îl vinde astă-Ți proprietarii de puturi, va prinde atât cât să amortizeze această cheltuială, să plătească costul ei către Direcție și cheltuelile de administrație, realizând și un câștig anual de 5—6000 lei; deosebit va putea suprima sacagiile ce alimentează astă-Ți atât de insuficient grădinile și uzina electrică, și în plus, peste toate aceste, va mulțumi întreaga sărăcime a orașului, pe care carteliștii de astă-Ți împreună cu sacagiile o exploatează în chip neoménos, ridicând la fie-care 2—3 săptămâni sau luni, prețul apei cu câte 2 1/2—5 bani de saca, apă, pe care, ținută Țile întregi în rezervoarele lor, o dau de cele mai multe ori clocită, neținînd nici 24 ore în putina omului sărac.

Propunerea e bună, gospodăricească, și credem că va găsi o bună primire în sînul consiliului comunal.

P. G.

DE LA COMUNA

Consiliul Comunei Constanța în ședința sa de la 4 Iunie a. e. a luat următoarele decizii:

1) S'a ales Ajutor de Primar D-l Căpitan Ion Niculescu, în locul D-lui Ion Dimitrescu, demisionat.

2) S'a decis cimentarea pe jos a baracelor din piața Carol și întocmirea unui devis pentru pavarea acestei pieți.

3) S'a aprobat procesele verbale de insolvabilitatea debitorilor Nalbant Memet Emin și George Ion.

4) S'a numit o comisiune, care să constate modul și funcționare a serviciului de incendiu și curățirea stradelor și să propună măsurile pentru organizarea lor.

5) S'a decis a se închiria D-lui Dimitrie Alexandru o porțiune de 10 m. p. trotuar din prejurul Grădinei Beledie spre a pune mese pe el și respinge cererea D-lor Dinu Petru și Ienadios Hasadurian, trotuarul din fața cafenelelor lor fiind îngust.

6) Respinge cererea D-lui L. Hasan de a i se plăti suma de lei 76.86 costul unui material de fer ce a furnizat la construirea baracelor din piața Carol, Primăria mandatînd plata acestor sumi odată cu liquidarea situațiunei definitive.

7) S'a amănat pentru altă ședință cererea D-lui I. Sucher de a i se lăsa un loc de trecere la proprietatea sa din infundătura de pe strada Pescariilor.

8) S'a decis a se vinde D-nei Irina G. Cantacuzino prisosul de vii de 377.48 m. p. cu prețul de 1 leu 50 bani m. p.

9) Respinge cererea D-lui Al. Mihailescu de a se acorda un ajutor fiicei sale care studiază matematicile la facultatea din București, comuna fiind în lipsă de fonduri.

10) Asemenea nu poate încuviința pentru aceleași motive diurna de câte 100 lei pe lună cerută de D-l Capel maistru al muzicii militare.

11) S'a aprobat deschiderea unui credit extra-ordinar de 300 lei spre a se plăti remisa guardianului angajat cu paza puturilor de la Palaz.

12) S'a luat notă de cererile D-lor Al. Belcik, I. Berberianu și D. Nicolescu de a se înscrie din nou în buget suma de 6000 lei pentru a se

menține lireul Mircea cel Mare în oraș și s'a decis a se avea în vedere îndată ce se va primi de la Minister bugetul rectificat de la Minister pe anul curent.

Decisiunile Consiliului Comunal din Constanța din ședința sa de la 9 Iunie 1901:

1) Decide suspendarea lucrărilor începute pentru astuparea gropilor din dosul Diviziei și să nu se reîncepă de cât pe baza unor studii și devise în regulă alcătuite.

2) Nu aprobă devisul întocmit de Serviciul tehnic al comunei pentru împrejmuirea cu șanț a cimitirului nou de vite, prețul fiind prea exagerat.

3) S'a decis ca o comisiune compusă din sînul Consiliului să constate ia fața locului lucrările suplimentare necesare a se face pentru lărgirea trotuarelor de pe strada Portului.

4) Amână pentru altă ședință fixarea prețului pâneli și decide revizuirea regulamentului.

5) În privința cererei D-lui D. Nicolaescu de a se scuti de taxa de 10 lei de cabină pentru băile din oraș, s'a decis a se reduce la 5 lei de cabină pe an.

6) Se ea notă de declarația D-lui D. Aleșiu, prin care acceptă suma de 5000 lei ce i s'a acordat ca despăgubire pentru pământurile ce i s'a luat din folosul moșiei, încheindu-se o transacțiune pentru ștîngerea procesului.

7) Respinge cererea D-lui avocat de a se plăti salariul pe luna Aprilie a secretarului serviciului Contencios, postul fiind suprimat.

8) Idem cererea grădinarului comunei de a i se spori salariul.

9) Aprobă deschiderea unui credit de 101 lei 40 bani, pentru plata publicării în Monitorul Oficial a listelor de alegători la Camera de Comerț pe anul 1900.

10) Acordă câte 100 lei diurnă D-lor Institutori, cari au făcut recensământul copiilor în vîrsta de școlă.

11) Amână pentru altă ședință propunerea D-lui D. Nicolaescu pentru stîngerea procesului ce are cu comuna pentru pretenții.

12) Aprobă creditul de 55 lei, spre a se plăti costul unor materiale de

pansament, procurate în anul 1900 pentru Serviciul Sanitar al oraşului.

13) Asemenea aprobă să se plătească preotului paroh de la biserica Catedrală diferenţa de salariu de câte 10 lei pe lună pe 11 luni din anul 1900—1901.

14) În privinţa cererei Societăţii Steaua Română, de a fi scutită pe viitor de taxe pentru scândurile ce întrebuinţează în fabrică, s'a decis ca pe viitor taxele de axiz să se consemneze spre a se putea restitui în momentul când se va justifica exportul unui număr de lădi echivalent cantităţii de scânduri pentru care s'aŭ depus acele taxe.

15) Respinge cererea d-lui I. Blebea de a i-se da un loc în altă parte în locul celor 134.19 m. p. constatată lipsă, fiind fardivă.

16) Aprobă creditul de 500 lei pentru plata chiriei localului ocupat de Serviciul Verificării Măsurilor.

17) Se votează condiţiuni pentru aprovizionarea lemnului şi cărbunilor necesare comunei în iarna anului 1901/02.

18) S'a autorisat Administraţia comunală de a lua măsuri să se facă aripa ce s'a tăiat la băile d-lui D. Nicolaescu, cu ocazia facerii zidului de sprijinire, în partea opusă a băilor.

Şedinţa de la 16 Iunie

1) S'aŭ suprimat taxele pentru muzica Regimentului, rămânând ca şeful muziceii să se înţeleagă asupra serviciilor muziceii cu particularii cari vor avea trebuinţă, în ceea-ce priveşte taxele.

2) Să recomandă administraţiei comunale a alcătui două devize pentru construirea a două chioşcuri la grădina Beledia care se va deschide pentru particurari şi altul la parcul de la obor, spre a se închiria pentru bufetură.

3) Se recomandă administraţiei a face un regulament pentru administrarea brutăriilor.

4) Se decide facerea studiilor pentru complectarea zidului de sprijinirea malului de pe strada Marcu Aureliu pe o întindere în plus de 6—10 metri, pe lângă zidul actual.

5) Se decide refacerea cu macadam părţilor cu caldarîm din stradele Mangaliei, Dreptăţii şi Marcu Aureliu.

6) Nu se admite cei 6000 lei ceruţi de o delegaţie de cetăţeni pentru

întreţinerea liceului, clasele IV şi V-a, din lipsă de fonduri.

7) Nu se admite plata chiriei percepţiei fiscale.

8) Nu se admite vîndarea unui loc la mare a locuitorului Alaluf.

9) Se aprobă amenda pronunţată contra antreprenorului iluminatului V. Croizat şi darea lui în judecată pentru restituirea taxelor pentru gazul întrebuinţat, fiind-că n'a întrebuinţat uleiul mineral dens, cum dice contractul.

10) Se respinge cererile pentru construirea unui puţ în grădina Beledie şi a două vespaziene.

11) Amână discuţia în privinţa ofertelor pentru aducerea apei în oraş pentru o şedinţă viitoare.

12) Fixează stradele pe care este a se începe facerea trotuarelor cu bazalt, cuprindînd stradele din cartierul balnear şi strada Mangaliei, ale căreia trotuare vor fi lărgite.

Excursiunea arheologică la Athena

Sub îndboldul magistrului arheolog Gr. Tocilescu, s'a hotărît ca studenţii în litere din Bucureşti şi Iaşi să facă o excursiune arheologică la Athena şi Troia. Nu putem de cât să felicităm o asemenea idee. Pe de o parte ea ne dă măsura unei înfrăţiri a poporului nostru cu cel grecesc, iar pe de alta că vom putea arăta celor din Orientul şi Occidentul Europei, că suntem un popor doritor de cultură, care nu de geaba şi-a trecut 30 de ani de luptă culturală. Progresul nostru intelectual merge cu paşi repezi. Nimic aşi nu ne scapă fără a avea dorinţa de a cunoaşte în fond, fără a ne da scama de ce ne trebuie firei şi existenţei noastre. A vedea măreţele monumente ale trecutului ellen, a ne inspira la ruinele trecutului glorios al Grecilor, — a merge să admirăm arta şi plasticitatea măiastră a lui Fidias până la primele începuturi culturale ale omenirei, la Mycene, credem că este o dovadă de un plus de nesăţiu la cultură şi mărirea neamului nostru.

Şi apoi suntem informaţi că Statul şi studenţii greci precum şi societăţile arheologice din Grecia, caută a ne arăta dragostea lor, sigilată şi mai biază prin întrevederea regiilor la Abazia. Ospitalitatea ce Grecii voesc a o

oferi studenţimei noastre este încă o dovadă de naşterea unei dragoste frăţească.

Se dice că întreaga mişcare este datorită marelui bărbat de stat d-lui Dem. A. Sturza, patronul tuturilor por-nirilor nobile faţă de tinerimea noastră universitară. Nu găsim cuvinte de laudă, pentru sprijinul ce acordă acestei idei guvernării noastre.

Fructele înfrăţirii stabilite la Abazia încep a şi arăta roadele. Marele nostru Rege trebuie să se bucure, căci graţie înţelepciunii sale, se absoarbe o ură ce din seculară, ameninţa a deveni milenară şi pernicioasă.

V.

INFORMATIUNI

Alaltă-eri s'a înfăţişat la Tribunalul local procesul celor vre-o 200 cumpărători de jocuri de case în oraşul de sus, cu plata în rate de mai mulţi ani, amendaţi de administratorul financiar, pentru că ar fi contravenit la legea timbrului, nepiătind la aprobarea licitaţiei taxele de înregistrare, — proces despre care am făcut darea noastră de seamă într'un articol precedent.

Apelanţii, în număr destul de respectabil, aŭ fost asistaţi, grupuri-grupuri de mai mulţi domni avocaţi ai baroului local.

Din desbaterile urmate, impresiunea generală e că, vor fi achitaţi în ziua pentru când s'a amânat pronunţarea sentinţei, mai ales în urma găsirei de d-l avocat Furtună a unor precedente la Primăria Capitalei, casuri absolut identice, asupra cărora Inalta Curte de Justiţie a pronunţat achitarea inculpaţilor.

Asta va fi bine, dar cum va rămânea d-l casier faţă de procesul intentat Statului de d-l Iancu Anastasescu?

Vom vedea şi vom da seamă.

✱

Teatrul de pe bulevard a fost angajat de d-l Gh. Al. Cârja, artist societar al teatrului din Iaşi, atât de cunoscut şi apreciat de publicul constantian.

Din trupa d-lui Cârja fac parte între alţii, distinsa artistă d-na Prutean, d-nii C. B. Penel, P. I. Nicolau, Gh. Popovici, asemenea artiştii distinşi ai teatrului din Iaşi, cunoscuţi şi mult apreciaţi de constanteni şi toţi vizi-

tatorii câți au petrecut în Constanța vilegiatura [ultimilor 3—4 ani, de când artiștii din Iași au ocupat teatrul de vară local.

Repertoriul afișat este dintre cele mai bogate și variate.

Numărul artiștilor, este până acuma de 7 doamne și domnișoare și 9 bărbați.

Cum teatrul de pe bulevard este refăcut în mod destul de artistic, și având un spațios loc de bufet cu berărie, pentru oarele de recreație, acest local este cel mai potrivit și mai de preferat pentru petrecerea serilor în Constanța.

✱

Banditul *Parfenie* și tovarășul său ar fi fost răniți în noaptea spre 14 lunie, în pădurea de la Acie-Tepe, lângă Isacceia de cătră jandarmi, ce le pândea trecerea prin potecă împreună cu sub-prefectul plășei Măcin, d-l Gr. Davidescu.

Bandiții au reușit însă să se facă nevăduți în pădure lăsând urme de sânge, căciulele și puștile pe loc.

Numai de n'ar fi fost nișca poterași, de care d-l sub-prefect era însoțit, cum s'a mai întâmplat și altădată în urmărirea cu poterile.

✱

S'a reluat lucrările tunelului Constanța, în condiții despre cari vom da seamă în alt număr.

✱

Măine Lună se termină examenele la școalele primare din Constanța.

✱

Camera și Senatul s'a deschis la 14 curent.

✱

Timpul e foarte bun pentru strânsul bucatelor la câmp. O ploaie torențială ce a căzut peste Constanța în noaptea spre Joi 14 curent, din norocire a fost potolită peste câmp, ast-fel că n'a făcut mai nici o stricăciune.

Seceratul, început de 6 zile, este în toiul lui. Toate sămănturile sunt nu se poate mai frumoase, peste toată Dobrogea.

Singura plasa Hârșova, din județul Constanța, acuză o pierdere de circa 1500 hectare sămănturi distruse din cauza ploilor torențiale și furtunoase ce au avut loc în diferite rânduri și în diferite locuri supuse inundației.

✱

În stabilimentul grafic al tipografiei H. Vurlis din Constanța, au apărut două lucrări: **Contribuțiuni istorice și un studiū asupra numelui de Dobrogea de Virgiliu Andronescu**, profesor la liceul local, și un volum din biblioteca recreativă și instructivă pentru copii intitulat: **Costică și Mihaluș**, datorit admirabilei pene a lui *Gr. Malinescu*, profesor tot la liceul local.

Amendouă se află de vîndare la librăriile din orașul nostru.

✱

La 10 lunie a avut loc în sala Primăriei tragerea lotăriei unui tabloū în ulei, reprezentând o Nudă, în mărime naturală, pictat de D. Hârlescu. No. 586 a fost câștigător.

SPECIALITĂȚILE

Farmacistului Ion Berberianu, Constanța

Goudron China Berberianu. Cunoscut fiind de toată lumea, atât efectele sigure ale goudronului în afecțiunile organelor respiratorii, cât și acele ale coajei de china în contra maladiilor cari produc slăbirea organismului, este natural ca *Goudronul China Berberianu*, adică medicamentul ce conține atât principiul activ al goudronului cât și al coajei de china, să fie remedial cel mai sigur ce se poate întrebuința în contra *tusei, catarhelor bronchiale și devesică, bronchitei, astmei, etc.* Sticla 2 lei 50 b.

Prafuri contra guturailui „Berberianu”. Fac că prin simplă prisarea lor, guturaiul cel mai rebel să înceteze. Cutia 1 leu.

Hârtie chimică Berberianu. Este cel mai bun emblastru ce se poate întrebuința în contra tuturor durerilor reumatismale ca: durerea de mijloc și de spate, dureri de stiale, podagra, dureri de iritațiuni ale pieptului, nevralgii, etc.; asemenea se mai poate întrebuința cu succes la *arsuri, boale de rinichi, strivituri, degeraturi, boale scrofuloase, scriintituri etc.* Ruloul 1 leu.

Untura de pește de Norvegia proaspătă de anul această se vînde cu 4 lei (alba) și 3 lei 50 bani (galbenă).

Un bogat asortiment de *Parfumerie și Săpunarie* străină și indigenă.

Depozit central:

Farmacia BERBERIANU, Constanța

De arendat și de vîndare

De la Sfântu Dumitru viitor se arendează 160 Hectare pământ de cultură, prima calitate, situat în Comuna Pazarlia, Cămunul Ester. Doritorii de a'l lua cu arenda sau de a'l cumpăra se pot adresa la București Strada Romană No. 149, sau la Ostrov la d. Maior Stefan Dumitrescu.

TIPOGRAFIA „OVIDIU”

HARALAMBIE VURLIS

Strada Carol, CONSTANȚA, Strada Carol

Să efectuază, simplă sau în color, ori-ce lucrare atîngătoare de arta tipografică, precum: **Cărți didactice și de știință, Broșuri, Zece, Ziare, Reviste, Afișe, Programe, Registre, Chitanțe, Facturi, Polițe, Borderouri, Circulări, Adrese, Juvitații de nuntă, de botez și de logodnă, Cărți de adrese, de visite etc.**

IN LIMBELE:

ROMANA, GREACA, FRANCEZA, ENGLEZA, ITALIANA ETC.

ATELIER DE LEGATORIA DE CĂRȚI

PREȚURI FARA CONCURS